

**TA'LIM TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BO'LAJAK
'QITUVCHILARNING KASBIY TRAEKTORYASINI
TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO TAJRIBALAR TAHLILI**

Abdurasulova Dilnoza Abdug'ani qizi

Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalar unversiteti magistranti

[Tel:+998990170693](tel:+998990170693) dilnozaaburasulova018@gmail.com

Ilmiy raxbar: F.J.Ro'ziyev

Annotatsiya: Tadqiqot natijalarining ishonchliligi va asosliligi ilmiy-pedagogik tadqiqotlarning asosiy metodologik tamoyillaridan, zamonaviy psixologik-pedagogik tushunchalardan foydalanish, tizimli yondashuv mantig'iga muvofiqligi va ishlab chiqilgan metodik tadqiqotning individual elementlarini amalda qo'llash bilan belgilanadi. tizimi. Pedagogik jarayonni tashkil etish va pedagogik faoliyat strukturasi tahlil qilishning konstruktiv-texnologik yondashuviga asoslanib, ikkita asosiy turdagi o'quv-pedagogik vazifalar belgilanadi, ularni bajarish jarayonida bo'lajak o'qituvchi, o'qitish metodikasi elementlarini loyihalashda. fan uchun uning kasbiy faoliyati (shu jumladan innovatsion) va talabalar faoliyatining elementlarini modellashtiradi va mavjudlikni ta'minlash, sifatini oshirish va samaradorligini oshirish kontekstida vaziyatli pedagogik muammolarni hal qilish uchun o'rganilayotgan raqamli texnologiyadan foydalanishning pedagogik maqsadga muvofiqligini belgilaydi. ta'lim jarayoni.

Kalit so'z: Ilmiy-pedagogik tadqiqot, metodologik tamoyil, psixologik-pedagogik tushuncha, pedagogik jarayon, raqamli texnologiya.

YUNESKO tomonidan XXI asr ta'limi bo'yicha xalqaro komissiyaga taqdim etilgan "Ta'lim: yashirin xazina" (1996) hujjatida ko'plab ilmiy ishlarda keltirilgan parchasi dunyoda insoniyat bo'lishi va asosiy muammolarni yengib o'tishi zarurligi qayd etilgan. Yangi bo'lgan qarama-qarshiliklar XXI asrning asosiy muammolariga aylanib bormoqda. Hisobot jahon hamjamiyati tomonidan qabul qilingan zamonaviy ta'limning to'rtta asosiy maqsadini ifodalaydi, unga yo'naltirilganlik ushbu qarama-qarshiliklarni hal qilishga yordam beradi, xususan: bilishni o'rganish, olingan bilimlarni qo'llashni o'rganish, mavjud bo'lishni o'rganish, yashashni o'rganish.

Zamonamizning o'ziga xos xususiyati bo'lgan jamiyatni axborotlashtirish mehnatning tabiati va tashkil etilishining o'zgarishiga hamda iqtisodiy rivojlanish paradigmasining o'zgarishiga olib keladi. Shu bilan birga, intellektual va ta'lim

salohiyati mamlakatning iqtisodiy o'sishi va jahon hamjamiyatidagi o'rnini belgilovchi asosiy resursga aylanadi. Shu bois bo'lajak fuqarolarga davlat tomonidan qo'yilayotgan ijtimoiy talablar jiddiy o'zgarishlarga uchramoqda. Shunga ko'ra, ta'limning yangi maqsadlari shakllantirilib, yuzaga kelayotgan muammolarni hal etishda aynan o'qituvchining roli jahon hamjamiyati tomonidan yetakchilardan biri sifatida e'tirof etilmoqda.

Rivojlanayotgan jamiyatga tanlash sharoitida mustaqil ravishda mas'uliyatli qarorlar qabul qila oladigan, ularning yuzaga kelishi mumkin bo'lgan oqibatlarini bashorat qila oladigan, hamkorlik qilishga qodir, harakatchanlik, dinamizm, konstruktivlik bilan ajralib turadigan, rivojlangan ma'naviyatli, tashabbuskor odamlar kerak. mamlakat taqdiri. Maktab ta'limini modernizatsiya qilish ta'limning asosiy elementi sifatida o'quvchilarda umuminsoniy bilimlar, qobiliyatlar, ko'nikmalar, shuningdek, mustaqil faoliyat tajribasi va shaxsiy javobgarlik, ya'ni zamonaviy sifatni belgilaydigan asosiy kompetentsiyalarning yaxlit tizimini shakllantirishni o'z ichiga oladi. ta'lim mazmuni. Ushbu talablarni amalga oshirish uchun Rossiya ta'lim siyosatining asosiy maqsadlari, ya'ni ta'lim sifatini va uning aholi uchun real foydalanish imkoniyatini ta'minlash belgilandi. Shu bilan birga, asosiy vazifa - ta'limning fundamental mohiyatini saqlab qolish, shaxsning hozirgi va istiqbolli ehtiyojlariga mos kelishi asosida zamonaviy sifatni ta'minlashdir.

Tadqiqot predmeti: oliy pedagogik ta'lim tizimida bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatida AKTdan foydalanishga tayyorlashning uslubiy tizimi, uni takomillashtirish ta'limni modernizatsiya qilish sharoitida xorijiy davlatlarning ilmiy-tadqiqot ishlarini tanqidiy tahlilini hisobga olgan holda amalga oshiriladi. tajribani hisobga olish; ko'rib chiqilayotgan hudud.

Tadqiqot farazi shundan iboratki, bo'lajak o'qituvchini kasbiy faoliyatda AKTdan foydalanishga tayyorlash Kontseptsiyada bayon etilgan ta'limni modernizatsiya qilish muammolarini hal qilishga imkon beradi, agar:

1) bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatda AKTdan foydalanishga tayyorlashning uslubiy tizimini ishlab chiqishda oliy pedagogik ta'lim tizimi o'qituvchilari uchun asosiy maqsad - o'quv jarayonining mavjudligini ta'minlash, sifati va samaradorligini oshirish. bilim talab qiladigan innovatsion ta'lim texnologiyalari;

2) ko'rib chiqilayotgan metodik tizimni ishlab chiqishda foydalanish uchun xorijiy tajribani tahlil qilish maktab ta'limi tizimiga AKTni joriy etish va qo'llash tendentsiyalari, shartlari, yo'nalishlari va natijalarining ta'sirini aniqlash va chet elda o'qituvchilarni tayyorlash nuqtai nazaridan amalga oshiriladi. ta'limning ochiqligini ta'minlash, uning sifatini oshirish va samaradorligini oshirish bo'yicha mamlakatlar;

3) xorijiy maktablarda AKTdan foydalanish va o'qituvchilar malakasini oshirish jarayonlari siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy, tarixiy, ilmiy va boshqa an'analar doirasida amalga oshirilishini hisobga olgan holda xorijiy tajribani tahlil qilish amalga oshiriladi. milliy ta'lim tizimlari va strategiyalarini ishlab chiqishni belgilovchi xususiyatlar, shuning uchun ushbu sohadagi nazariy ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalarni, shuningdek, tayyor pedagogik yechimlarni mahalliy ta'lim tizimiga oddiy qarz olish yoki mexanik tarzda o'tkazish maqsadga muvofiq emas;

4) maktabda va undan tashqarida o'quv jarayonining barcha ishtirokchilari tomonidan o'quv jarayonida foydalanish uchun emas, balki birinchi navbatda foydalanish uchun ishlab chiqilgan raqamli texnologiyalardan foydalanishni maktab ta'limini axborotlashtirish jarayonining ob'ektiv qonuniyligi sifatida ko'rib chiqing. ilm-fan, sanoat, ishlab chiqarish va h.k.. Bu naqsh, ayniqsa, hozirgi vaqtda ko'plab Evropa mamlakatlari ta'lim siyosatida ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan ta'lim muassasasining axborot ta'lim muhitini yaratish bosqichida aniq namoyon bo'ladi;

5) bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatda AKTdan foydalanishga o'rgatishning uslubiy tizimi aniq texnologiyalardan foydalanishni o'rganishga emas, balki o'qituvchining kasbiy faoliyatda raqamli texnologiyalarni tanlash va ulardan foydalanishga uslubiy yondashuvini ishlab chiqishga qaratilgan. ta'lim jarayonining qulayligini ta'minlash, sifatini oshirish va samaradorligini oshirish sharoitida u uchun pedagogik ahamiyatga ega natijaga erishish;

6) bo'lajak o'qituvchini kasbiy faoliyatda AKTdan foydalanishga o'rgatishning uslubiy tizimini ishlab chiqishning uslubiy yondashuvi sifatida informatika fanini o'qitishning metodik tizimini faoliyat yondashuvi asosida qurish kontseptsiyasini ko'rib chiqing (A. A. Kuznetsov, S. A. Beshenkov, E. A. Ra-kitina). Xususan, axborot texnologiyalari axborot jarayonini avtomatlashtirish usuli, axborot tizimlarini yaratish va ishlatish vositasi sifatida belgilanadi, ulardan foydalanish axborot mahsulotlarini olish imkonini beradi.

Foydalanigan adabiyotlar ro'yxati:

- 1.Совершенствование системы подготовки будущих учителей в области информационных и коммуникативных технологий в условиях модернизации образования: на материале зарубежных исследований Кравцова, Алла Юрьевна доктор педагогических наук 2004
- 2.Кларк Ч. Информационные и коммуникативные технологии: революция в образовании//Информатика и образование. 2003. № 4.
- 3.Кравцова А. Ю. Цифровые фотокамеры и их применение в учебч. ном процессе. М.: Образование и Информатика, 2003.

4.Preston C., Cox M., Cox K. Teachers As Innovators. London: Institute of Education University of London, 2000

5.Preston C., Cox M., Cox K. Teachers As Innovators. London: Institute of Education University of London, 2000

6.<https://www.dissercat.com/content/sovershenstvovanie-sistemy-podgotovki-budushchikh-uchitelei-v-oblasti-informatsionnykh-i-kom>

